

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Класичного приватного університету,
голова приймальної комісії
Віктор ОГАРЕНКО
« 22 » 1927850 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

073 – Менеджмент

(шифр)

(назва спеціальності)

Менеджмент організацій і адміністрування

Освітня програма _____

ступінь – „магістр”

Запоріжжя
2023

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	4
РОЗДІЛ 1. Сутність, закони, принципи та основні поняття менеджменту.	
Історія розвитку менеджменту.....	4
РОЗДІЛ 2. Організація як об'єкт управління	4
РОЗДІЛ 3. Основні функції менеджменту.....	4
РОЗДІЛ 4. Операційний менеджмент.....	5
РОЗДІЛ 5. Управління проектами.....	6
РОЗДІЛ 6. Менеджмент якості операційної діяльності.....	6
РОЗДІЛ 7. Планування і контроль діяльності підприємств на ринку товарів і послуг.....	6
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	7
IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	8

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою фахового іспиту для вступу на здобуття ступеня магістра зі спеціальності 073 Менеджмент за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» є визначення рівня теоретичних знань вступників. Фахове випробування проводиться у формі усного іспиту. Фаховий іспит проводиться за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних питання з таких розділів: сутність, закони, принципи та основні поняття менеджменту; історія розвитку менеджменту; організація як об'єкт управління; основні функції менеджменту; допоміжні функції управління; ефективність управління та організаційні зміни; менеджмент персоналу. Відповіді вступники фіксують письмово на аркуші усної відповіді (співбесіди) на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Тривалість підготовки вступника складає 45 хвилин.

Вимоги до підготовки вступника: до фахового іспиту допускаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень/ступінь «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» за будь-яким напрямом або спеціальністю. Оцінювання знань вступників відбувається на підставі таких критеріїв: правильність відповідей (правильне, чітке, послідовне викладення ідей, понять фактів); ступінь усвідомлення матеріалу та самостійність міркувань; вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями, науковою термінологією; наявність власних спостережень.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ, ЗАКОНИ, ПРИНЦИПИ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ МЕНЕДЖМЕНТУ. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність управління, управління як сфера людської діяльності. Основні класи управління: процеси управління в неживій природі, процеси управління в біологічних системах, процеси управління в суспільстві. Специфіка та особливості соціального управління. Основні види соціального управління: державне (адміністративно-державне); управління матеріальним виробництвом; управління соціальною сферою; управління духовною, культурною сферами. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій “управління” і “менеджмент”. Рівні управління. Сфери менеджменту. Форми управління. Закони і закономірності управління. Принципи менеджменту. Методи досліджень менеджменту. Сутність системно-структурного і структурно-функціонального підходів. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуативний підхід. Поняття функцій менеджменту та їх єдність з допоміжними процесами. Мета управлінського процесу та його учасники. Сутність і класифікація методів менеджменту.

Порівняльна характеристика класичної теорії менеджменту і школи людських відносин. Внесок школи наукового управління в розвиток менеджменту. Внесок школи поведінкових наук в розвиток менеджменту. Характеристика сучасних шкіл менеджменту.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ОБ’ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Поняття, ознаки і різновиди організацій. Внутрішнє середовище організації. Загальні риси організації: ресурсний, вертикальний і горизонтальний розподіл праці, залежність від зовнішнього оточення, об’єктивність управління, структуризація. Організація як відкрита динамічна система. Зовнішнє середовище організації і оцінка її чинників. Сутність підприємства. Еволюція підприємства. Створення підприємств та їх об’єднання. Основні організаційно-правові форми функціонування підприємств торгівлі. Елементи управління підприємством та їх взаємозв’язок. Особливості функціонального управління підприємствами невиробничої сфери. Системи і процедури управління. Організація як один з основних соціальних інститутів суспільства. Типи організацій у сфері економіки.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види і їх взаємозв’язок. Етапи процесу стратегічного планування. Базові стратегії, які використовують фірми при стратегічному плануванні. SWOT-аналіз як метод

побудови стратегії розвитку підприємства. Поняття місії в управлінні і класифікації цілей організації. Тактичне планування: прийоми, засоби, термін, виконавці. Операційне планування: прийоми, засоби, термін, виконавці. Концепція управління за цілями.

Поняття і склад організаційної діяльності. Типи повноважень. Види організаційних структур управління. Бюрократичні організаційні структури: види, характеристика, переваги та недоліки. Адаптивні організаційні структури: види, характеристика, переваги та недоліки. Мережеві організаційні структури: види, характеристика, переваги та недоліки. Комбіновані організаційні структури. Єдиноначальність: поняття, сутність. Приклади порушення принципу єдино начальства та їх наслідки. Централізація і децентралізація. Чинники, що впливають на ступінь делегування повноважень. Принципи побудови організаційних структур управління. Організаційна структура управління підприємств. Організаційні зв'язки на підприємстві.

Поняття мотивації. Змістовні теорії мотивації. Поняття мотивації. Процесуальні теорії мотивації. Чинники, що впливають на вибір тієї чи іншої теорії мотивації.

Принципи, цілі, види та функції контролю. Етапи процесу контролю. Зворотний зв'язок та його роль в процесі контролю.

РОЗДІЛ 4

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. Об'єктивні закономірності управління виробництвом (процесом). Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Поняття «операції» та «виробництво», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Операційний менеджер та процес управління.

Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Операційні пріоритети. Пріоритети, які визначаються місцем на ринку. Зсув конкурентних пріоритетів. Наукова організація керування. Дослідження операцій. Становлення операційного менеджменту як наукової дисципліни. Модель виробничої стратегії. Продуктивність і якість послуг. Загальне керування якістю і сертифікація якості. Відновлення бізнес-процесу. Електронні підприємства. Керування ланцюгом постачання. Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи.

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Поняття недостатнього, надлишкового та ресурсу обмеженої потужності. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства. Організація операційного

процесу у просторі й часі. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій, агрегативне планування.

РОЗДІЛ 5 УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

Сутність проектного підходу до управління організацією. Життєвий цикл проекту. Менеджмент проекту.

Планування проектів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проектів. Контролінг проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінки та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM). Програмне забезпечення управління проектами (програмний продукт MS Project).

РОЗДІЛ 6 МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальний менеджмент якості (TQM). Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінки. Нормативи якості товарів та послуг.

Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз програм забезпечення якості У.Е.Демінга, Д.Джурана, П.Кросбі, К.Ішикава, Ш.Шинго. Методи Дж.Тагуші. Підхід з точки зору загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Групи управління якістю і система боротьби за якість товарів.

РОЗДІЛ 7 ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКУ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Обґрунтування обсягу товарообороту підприємства та плановий період. Класифікація планів розвитку товарообороту підприємства. Характеристика методів товарообороту підприємства. Узгодження варіантів розрахунку планового товарообороту підприємства.

Асортиментна політика торговельного підприємства та методичні основи її розробки. Взаємозв'язок асортиментної політики з іншими політичними та фінансовими стратегіями підприємства. Поточне планування асортиментної структури товарообороту.

Мета, принципи нормування товарних запасів. Методи нормування товарних запасів. Особливості нормування товарних запасів в оптовій торгівлі. Нормування методом техніко-економічних розрахунків. Економіко-статистичні методи нормування. Експертні методи.

Планування обсягу товарних запасів. Визначення оптимального рівня товарних запасів та точок замовлення.

Розробка політики реалізації понаднормативних товарних запасів.

Критерії оцінок знань

1. Тривалість підготовки вступника 45 хвилин. Кожне питання (два питання) з білету є рівнозначним за їх внеском до загальної оцінки. Відповідь по кожному питанню з білету оцінюється за 100 бальною шкалою. **Підсумкова оцінка є сумою двох оцінок за кожним питанням білету і складає від 0 до 200 балів.**

2. Мінімальний бал підсумкової оцінки, що дозволяє брати участь у конкурсі, – 100 балів.

3. Відповідь по кожному питанню білета оцінюється за такими критеріями.

<i>Бали/Рівень за відповідь на одне питання</i>	<i>Критерії оцінювання відповіді на одне питання</i>
Високий (180-200 балів)	Вступник демонструє міцні і систематичні знання всіх положень теорії, питання розкрито досить глибоко і повно, відповідь відрізняється точністю формулювань, на рівні самостійних роздумів з елементами творчого мислення. Вступник вільно оперує поняттями, засвоїв основну та ознайомився із додатковою літературою, подає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу; уміє доводити та відстоювати свої погляди.
Вище середнього (150-179 балів)	Вступник досить повно дає відповіді на всі питання, знає основну літературу, подає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, що не приводить до викривлення сутності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.
Середній (120-149 балів)	Вступник в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, знає основну літературу, подає матеріал у логічній послідовності, але не робить певні узагальнення і висновки. Допускає окремі, несуттєві, не системні помилки у відповіді, що не приводить до викривлення сутності.
Достатній (110-119 балів)	Відповідь вступника відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними. Вступник розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Допускає значну кількість неточностей і грубих помилок
Задовільний (100-109 балів)	Вступник має певні знання, передбачені програмою вступних випробувань, дає неповну, елементарну відповідь на поставлене теоретичне запитання на рівні репродуктивного матеріалу. При розкритті питання цілком відсутня самостійність.
Низький (0-99)	Відповідь вступника фрагментарна, безсистемна, має суттєві помилки і визначається на рівні, який є мінімально допустимий.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Менеджмент організацій: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А. Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/22243/1/%D0%9C%D0%9E_2017.pdf.

2. Снітко Є. О., Завгородня Є. Є. Менеджмент: підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 281 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3055/1/Snitko.pdf>.

3. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/24572/6/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf>.

4. Менеджмент: навч. посібник / Н. С. Краснокутська та ін. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 231 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/40291>.

5. Коцко Т.А. Операційний менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/32164/1/Operat._Managm._EMC.pdf.

6. Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування». Старобільськ: Видво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 184 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8545/1/2021-2021.pdf>.

7. Татарченко О.М., Чеботарьов Є.В. Управління проектами: методичні рекомендації для самостійного вивчення освітнього компонента для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка». Старобільськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 115 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8479/1/2021%20proekt.pdf>.

8. Нікітенко О. М., Єгоров А. Б., Штефан Н. В. Сучасні інструменти управління якістю. Харків: ХНУРЕ, 2019. 245 с. URL: <http://publish.nure.ua/catalog/view/53/31/137>.

9. Мазур Н. А., Семенець І. В., Лопашук І. А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3444/Ekonomika-torhovelnoho-pidpryiemstva.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Законодавча база

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.